

БЕКІТЕМІН

Қабылдау комиссиясының төрағасы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ басқарма төрағасы – ректор

Түптебаев Ж.Қ.

2024 ж.

«В098 – Спорт»

білім беру бағдарламалар тобы бойынша шығармашылық емтиханның БАҒДАРЛАМАСЫ

1. Жалпы ережелер

1.1 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің (ҚР ҒЖБМ) 2018 жылғы 31 қазандағы «Білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқуға жіберудің үлгілік ережелерін бекіту туралы жасалған, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру туралы» № 600 бұйрығына сәйкес құрастырылған бағдарлама (әрі қарай - Үлгілік ережелер).

1.2 «В098 – Спорт» білім беру бағдарламаларының тобына өтініштерді қабылдау комиссиясы күнтізбелік жылдың **20 маусымынан 10 тамызына** дейін қабылдайды. Шығармашылық емтихандар күнтізбелік жылдың **7-13 шілдесі** мен **11-15 тамызы** аралығында басталады.

Үміткерлер үшін міндетті пәндер бойынша баллдар есепке алынады:

- оқу сауаттылығы (оқу тілі)
- Қазақстан тарихы,

1.3 2-ші үлгілік ережеге сәйкес «В098 – Спорт» білім беру бағдарламалары тобына екі шығармашылық емтихан қарастырылған, олар таңдаған жоғары оқу орындарының қабылдау комиссияларымен жүзеге асырылады:

1. Жалпы дене даярлығы бойынша нормативтер
2. Мамандану бойынша нормативтер.

Спорт колледжін бітірген талапкерлер бір шығармашылық емтихан тапсырады (Мамандану бойынша нормативтер). Үміткерлер үшін негізгі пән бойынша ұпайлар есепке алынады.

1.4. Шығармашылық емтихандарды ұйымдастыру және өткізу үшін әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректорының шешімімен емтихан комиссиясы құрылады.

Комиссия құрамына ҚазҰУ-дың оқытушылар құрамы, Қазақстан Республикасының жаттықтырушылары кіреді. Комиссия төрағасы факультет деканы болып табылады

1.5 Шығармашылық емтихандарға өтініштер күнтізбелік жылдың 20 маусымынан 10 тамызына дейін қабылданады (грант конкурсына қатысу үшін 6 шілдеге дейін – барлық облыстар, 15 шілдеге дейін – төтенше жағдай жарияланған облыстар үшін (Ақмола, Ақтөбе, Атырау) , Қостанай к., Солтүстік Қазақстан облысы) әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мекенжайы бойынша: Алматы к., Әл-Фараби даңғылы, 71, «Керемет» студенттерге қызмет көрсету орталығы (бірінші қабат).

1.6 Шығармашылық емтихандар күнтізбелік жылдың 7-13 шілдесі және 11-15 тамыз аралығында өткізіледі. Төтенше жағдай жарияланған өңірлер үшін (Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Қостанай, Солтүстік Қазақстан облыстары) – күнтізбелік жылдың 7 шілдесі мен

20 шілдесі аралығында Алматы қаласы, әл-Фараби көшесі 71 мекенжайда орналасқан әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың спорттық кешенінде, Достық 308 "Қазақстан" шипажайы мекенжайда орналасқан жүзу бассейнінде өткізіледі.

1.7 Шығармашылық емтихандардың өту кестесін (емтиханды өткізу нысаны, күні, уақыты және өткізілетін орны, консультациялар) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және оқуға түсушілердің назарына бұл туралы құжаттарды қабылдау басталғанға дейін жеткізіледі және университеттің ресми сайтында <https://welcome.kaznu.kz/> немесе <https://farabi.university/> жарияланады.

1.8 Талапкерлердің шығармашылық емтихандарға қабылдау спорттық форма, жеке куәлік және емтихан парағы болған жағдайда жүзеге асырылады.

1.9 Талапкерлерге шығармашылық емтихандар басталғанға дейін емтихан материалдары беріледі, сондай-ақ шығармашылық емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, жауап беру регламенті, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі корсетіледі.

1.10 Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар оқуға түсушілер үшін шығармашылық емтихандар 50 балдық жүйе бойынша бағаланады.

1.11 Қысқартылған оқу мерзімін қарастыратын жоғары білім берудің сабақтас бағыттары бойынша талапкерлер үшін шығармашылық емтихан 20 балдық жүйе бойынша бағаланады.

1.12 Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындылары - бағалау парағымен, рұқсат беру парағымен, комиссияның еркін нысандағы хаттамасымен рәсімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына төраға және қатысып отырған барлық комиссия мүшелері қол қояды.

1.13 Шығармашылық емтихандардың нәтижелері емтихан өткізілетін күні жарияланады.

1.14 Шығармашылық емтиханды қайта тапсыруға рұқсат етілмейді.

1.15 Талапкер шығармашылық емтиханнан көрсетілген санатар болған жағдайда босатылады және оған ең жоғары балл қойылады:

- халықаралық деңгейдегі спорт шеберлігі;
- ҚР еңбек сіңірген спорт шебері;
- Қазақстан Республикасының спорт шебері немесе спорт шебілгіне үміткер,
- таңдалған спорт түріндегі Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер.

1.16 Қабылдау комиссиясы төрағасының бұйрығымен шығармашылық емтихандарды өткізу кезеңінде даулы мәселелерді шешу, тиісті емтихандарды тапсырушы тұлғалардың құқықтарын қорғау мақсатында құрамы төрағасын қоса алғанда тақ саннан тұратын апелляциялық комиссия құрылады.

1.17 Апелляцияға өтінішті апелляциялық комиссия төрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырған тұлғаның өзі береді, апелляция шығармашылық емтихан нәтижелері жарияланғаннан кейінгі келесі күннің сағат 13.00-не дейін қабылданады және апелляциялық комиссиямен бір күн ішінде қаралады.

1.18 Апелляциялық комиссияның шешімі апелляциялық өтініш негізіндегі отырысқа оның құрамының кемінде үштен екісі қатысса заңды деп есептеледі. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляцияға қатысты шешім қатысып отырған Комиссия мүшелері санының көпшілік даусымен қабылданады. Апелляциялық комиссия мүшелерінің дауыстары тең болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға және қатысып отырған комиссияның барлық мүшелері қол қоятын хаттамамен ресімделеді.

1.19 Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті «Спорт, спорттық денсаулық сақтау технологиялары және фитнес» білім беру бағдарламасы бойынша ақылы оқуға тестілеу және шығармашылық емтихан нәтижелері бойынша, ҰБТ тапсырған кемінде 75 балл жинаған талапкерлер қабылданады, оның ішінде Қазақстан тарихынан кемінде 5 балл, оқу сауаттылығы бойынша (оқыту тілі) кемінде 3 балл және әрбір шығармашылық емтиханда 5 баллдан кем емес; спорт колледжін бітірген талапкерлер – кемінде 35 балл, оның ішінде шығармашылық емтиханда 5 баллдан кем емес.

1.20 Жоғары білімнің білім беру грантын алған талапкер шығармашылық емтихан тапсырған ЖОО-ға қабылданады.

2. Шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі

1-ші шығармашылық емтихан – жалпы дене шынықтыру дайындығы нормативтері бойынша.

Жалпы дене дайындығы арнайы бекітілген жаттығулар нормалары бойынша тексеріледі. Үлгілерді бағалау және қорытынды бағаны есептеу үшін дене шынықтыру және спорт кафедрасының жаттықтырушылар штабы құрылады.

Емтиханды өткізу орны – әл-Фараби атындағы ҚазҰУ спорт кешені.

Жалпы дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді бағалау критерийлері:

Баллары	Жаттығу түрлері және спорттық нәтиже					
	Қайтара жүгіру 10x3 (сек.)		Орнынан ұзындыққа секіру (см)		Күш гимнастика (қайталау саны)	
	ер.	әйел.	ер.	әйел.	ер.	әйел.
50	8.0	9.0	260	200	13	40
45	8.1	9.1	245	190	12	39
40	8.2	9.2	235	185	11	38
35	8.3	9.3	230	170	10	37
30	8.4	9.4	220	165	9	36
25	8.5	9.5	215	160	8	35
20	8.6	9.6	205	155	7	34
15	8.7	9.7	195	150	6	33
5	9.0	10.0	185	145	5	32

ЖДСШ бойынша жаттығулар тізбесі

1. Қайтара жүгіру - 10 м 3 рет, сек. (10x3) (ер.,әйел);
2. Орнынан ұзындыққа секіру, см (ер.,әйел);
3. Күш гимнастикасы:
  - Кермеде тартылу (ер.);
  - Денені жату калпында жерден көтеру минутына бір рет саны (әйел.);

Ерлерге гимнастикалық жаттығуларды орындау шарттары:

1. Кермеде тартылу.

Орындау техникасы. Жоғарыда екі қолмен ілініп, қолдар иық тұсында, аяқтар бірге. Иек қол деңгейіне жеткенше қолды бұғу. Жаттығуды аяғыңызды түзу қалдырып, серпіліссіз тегіс орындаңыз.

Әйелдерге гимнастикалық жаттығуларды орындау шарттары:

1. Денені жату калпында жерден көтеру минутына бір рет саны. Бастапқы қалыпта төсеніште шалқасынан жатып, аяқтар тізелерінде 90 градус бұрышта бүгілген, көмекші аяқты қолды бастың артына, саусақтарды құлыпқа бекітеді. Орындалған жаттығулардың саны отырған күйге дейін бекітіледі (дене еденге перпендикуляр бағытында тұру қажет).

2-ші шығармашылық емтихан - Мамандандыру бойынша нормативтері

Мамандандыру бойынша нормативтерді тапсыру таңдалған спорт түрі бойынша спорт алаңдарында жүргізіледі. Спорттық деңгейді анықтау жеке жаттығулар мен тапсырмаларды орындау кезінде анықталады.

Өткізу орындары: әл-Фараби көшесі 71 мекенжайда орналасқан әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың спорттық кешені, Достық 308 "Қазақстан" шипажайы мекенжайда орналасқан жүзу бассейні.

Мамандандыру бойынша шығармашылық емтиханның міндеті – таңдалған спорт түріндегі техникалық дайындық деңгейін анықтау.

Мамандандыру бойынша нормативтерді бағалау критерийлері:

№	Емтихан атауы	Бөлім	Тапсыру формасы	Балдары
1.	Арнайы дене дайындығы (таңдалған спорт түрі)	қазақ және орыс	Таңдалған спорт түрі бойынша нормативтерді тапсыру. (№1 Қосымша жоғары білім беру үшін) (№2 Қосымша қысқартылған білім беру үшін)	0-50 0-20
Максималды бал – 50 (жоғары білім беру үшін)				
Максималды бал – 20 (қысқартылған білім беру үшін)				

3. Дайындық үшін ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Оңғарбаева Д.Т., Мадиева Г.Б., Отарали С.Ж. Таңдалған спорт түріне дайындықтың жас ерекшеліктері. Оқу құралы - Алматы: «Қазақ университеті» баспасы, 2017.- 88б.
2. Оңғарбаева Д.Т., Мадиева Г.Б., Отарали С.Ж. Таңдалған спорт түрінің негіздері (жеңіл атлетика). Оқу құралы. - Алматы: «Қазақ университеті» баспасы, 2016. - 116б.
3. В.Н. Платонов Спортшыларды олимпиадалық спорт түрлеріне даярлау жүйесі. Жалпы теория және оның практикалық қолданылуы. Оқулық. 2015.
4. Еланцев А.Б., Төлеуханов С.Т., Маутенбаев А.А., Мадиева Г.Б. Дене тәрбиесі мен спорттың физиологиялық негіздері. - Алматы: Қазақ университеті, 2011.
5. Васильков А.А. Дене тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі. Дондағы Ростов, 2008.

6. Железняк Ю.Д. Дене шынықтыру мен спорттағы ғылыми-әдістемелік қызмет негіздері: Студенттерге арналған оқулық. Жоғары оқу орындары. Мекемелер - 2-ші басылым, Аян. Қосыңыз. - М.: «Академия» баспа орталығы, 2005. - 272 б.

Медицина және денсаулық сақтау
факультетінің деканы

С.Б. Калмаханов

Дене шынықтыру және спорт кафедрасы
менгерушісінің м.а

Г.Б. Мадиева

А.П.